

Investigation of subculture of violence among juvenile and young wrestlers based on the concept of cultural displacement (A case study of Mashhad)

Sina Mahdavi Damghani¹
Abdolreza Javan Jafari²
Seyed Mohammadjavad Sadati^{3*}

Abstract

Current research has been carried out with the aim of investigating the status of the subculture of violence among teenage and young wrestlers in Mashhad. This research is of descriptive and analytical type and data collection is by both library and field methods. The sample size of the study was determined 170 by Cochran's test. To measure the status of the subculture of violence among the statistical population, 170 athletes from 13 sports clubs in different areas of Mashhad have been randomly surveyed. According to the findings of the research, more than 40% of the samples have been had high violence. About the effect of the independent variables on the violence of the samples should be say: sports club environment and group of peers had a significant relationship with the violence of the samples, while there was no significant relationship between living environment of the samples and their violence.

Keywords: *Sport clubs, Cultural displacement, Subculture of violence, Violence, Wrestling*

1. Introduction

Nowadays in the world, sport is considered as a very important thing that has been mentioned with different titles in the world and has occupied many groups. Today, the importance and attention to the issue of sports, especially professional sports, is an integral part of the goals and thoughts of governments, politicians and different societies, especially advanced and large governments and societies. Indeed, where did this importance, interest and feeling of need for

¹ Master of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law and Political Sciences, Ferdowsi University of Mashad, Mashad, Iran.

² Professor of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law and Political Sciences, Ferdowsi University of Mashad, Mashad, Iran.

^{3*} Assistant Prof. of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law and Political Sciences, Ferdowsi University of Mashad, Mashad, Iran. (Corresponding Author: mj.sadati@um.ac.ir.)

sports among people and governments come from? In response, it should be stated as follows: Sports today brings many benefits and achievements in various economic and political fields to different countries, and it can be called as a broad industry. However, one cannot be indifferent to other goals, results, achievements and functions of sports. Some experts have listed various positive functions in various fields such as health, cultural, wellness, social, psychological, therapeutic, political, economic, ethical, skill, etc. for sports. Obviously, if the stated functions in reality also have positive and similar results, sports can provide great and valuable services to human society. Of course, it should be said that the findings of all researchers who have researched in this field have not always been the same. A group of experts believe that sports make people learn positive values and this phenomenon has a positive effect on the process of socialization and normalization of people, while another group believes that sports can transmit undesirable values and its effect on the socialization of people is negative. The difference in the results is due to the fact that the psychological and social effects of different sports on people, depending on things such as the type of sport, the effect of the sport on the physical condition, the prevailing atmosphere in the sports environment, etc., are different from other sports. The main goal of the current research is to investigate the subculture of violence among teenage and young wrestlers in Mashhad city, as a special and separate sport. Wrestling is a very popular sport in Iran, which is Physical and engaging, and participating in it leads to an increase in the physical strength of people and for this reason, it can attract the attention of a wide range of teenagers and young people with tendency to violence. After examining the violence situation of the samples, we intend to investigate the relationship between the variables of the: living environment, the environment of the sport clubs and the group of peers of the samples with their subculture of violence in the framework of the research findings, And explain the concept of "cultural displacement" which refers to the change in the cultural condition of people as a result of the change in their social and cultural situations.

2. Methodology

In this descriptive analytical research, data collection has been done by library and field methods. about the sections of literature review and research background, reference has been made to library resources including domestic and foreign books, articles and theses. Also, to collect quantitative data that can be analyzed, two methods of data collection by observation and questionnaire have been used.

3. Results and discussion

According to the findings of the research, more than 40% of the samples had high violence, this article shows that a wide range of teenage and young wrestlers in Mashhad are violent. To answer the question, where does this level of violence among young wrestlers of Mashhad come from? It can be answered like this: wrestling clubs are attended by large number of teenage and young people with subculture of violence, According to the findings of this research 47.6% of the samples belong to areas with negative cultural structures, and the researcher's long time observations also confirm this issue that there are a large number of teenagers and young people with the subculture of violence in the wrestling clubs. Basically, having traits such as tenacity, courage, high physical strength and the ability to engage in physical conflict are among the basic values among teenagers and young people of the lower class, And wrestling, as a physical sport which increases physical strength, can attract many violence teenagers and young people with the motivation of increasing physical strength and improving physical skills. These teenagers and young people socialize with other people after being in the environment of sports clubs and during these socializations, they convey inappropriate value and normative patterns to others. These people can also become a role model for others by achieving success and progress in sports, models that others sometimes try to imitate them in every way. Finally, through these communications, trainings and imitations, we can see the occurrence of violence in other cases and increasing of violence among this category of athletes. About the effect of independent variables on violence, it should be said: According to statistical analysis, it was proved that there is a significant relationship and correlation between the variable of the club environment and the violence of the samples, Based on this, it can be said that each club has an independent environment and there is a high correlation between the violence of the samples and the environment of the club where they are located in, This point clearly shows that the placement of young athletes in these sport environments can result in their being influenced by the environment. Also, according to the findings, no significant relationship was observed between the variable of the living environment of the samples and their violence, while according to the results obtained in the research, there was a strong, significant and direct relationship between the variable of the group of peers and the level of violence of the samples. According to what has been said, we can conclude: The presence of teenagers and young people in environments with a violent atmosphere, also their communication with violent people, can lead to their strong influence from the environment and increase their violence And if this influence is not controlled by social control factors, over time it can lead to a complete change in the cultural status of people. People are exposed to different situations and cultural environments throughout their lives, situations that have their own structures and convey their own norms and social values to

different people. In general, the different cultural situations that people are exposed to them during their lives can be divided into two general categories: "permanent cultural situations" and "temporary cultural situations". Permanent situations are those situations and environments which a person spends most of his time in that and constantly relates with those situations, such as: family and residential environment. On the other hand, temporary situations are those situations and environments which a person spends less time in those situations compared to permanent situations and usually relates with those situations for a short period of time, such as: school, University and sport clubs. The mental values and norms of people are formed under the influence of both permanent and temporary cultural situations, and each of these situations exerts its own effects on people. But what is considered and investigated in this research is that the long term exposing of people in some cultural situations, results in a state that called "cultural situation displacement". Cultural situations displacement can sometimes lead to "cultural displacement" in people. The concept of cultural displacement refers to a situation that people lose their former culture over time as a result of changing their cultural positions and replace new social values instead of their former social values, which also causes people to change their behavior compared to the past.

4. Conclusion

According to the findings, among all research samples 1.2% of them have very low violence, 19.4% have low violence, 38.8% have moderate violence, 34.1% have high violence and 6.5% have very high violence. About the effect of the independent variables of the research on the subculture of violence of the samples, it should be say: sports club environment and group of peers had a significant relationship with the violence of the samples, while there was no significant relationship between living environment of the samples and their violence.

5. Selection of References

- Maxwell, Jonathan; Vise, Amanda and Moors, Elizabeth (2009). "Anger and perceived legitimacy of aggression in male Hong Kong Chinese athletes: Effects of type of sport and level of competition". **Psychology of sport and exercise**, 10(2), pp.289-296.
- Siegel, Larry (2019). **Criminology the core**. Seventh Edition. Lowell: University of Massachusetts.
- Sofia, Rui and Cruz, Jose Fernando (2017). "Unveiling anger and aggression in sports: The effects of type of sport, competitive category and success level". **Revista de psicología del deporte**, 26(2), pp.21-28.

Song, Zi-liang and Zhang, Jun-jie (2011). "Research on the relationship between physical activity and social health of university students". **Modern Preventive Medicine**, 27(16), pp.125-140.

Sutherland, Edwin and Cressey, Donald (1966). **The principles of criminology**. Philadelphia: Lippincott Comp.

Traclet, Alan; Moret, Orlan; Ohl, Fabien and Clémence, Alain (2015). "Moral disengagement in the legitimization and realization of aggressive behavior in soccer and ice hockey". **Aggressive Behavior**, 41(2), pp.123-133.

Citation:

Mahdavi Damghani, S. Javan Jafari, A. Sadati, SM (2023), "Investigation of subculture of violence among juvenile and young wrestlers based on the concept of cultural displacement (A case study of Mashhad)", **Criminal Law Research**, 14(27), pp. 249-277.

DOI: 10.22124/jol.2023.22713.2312

Copyright:

Copyright for this article is transferred by the author(s) to the journal, with first publication rights granted to *Criminal Law Research*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

مقاله پژوهشی

صفحات: ۲۴۹-۲۷۷

تاریخ ارسال: ۱۴۰۱/۰۵/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۰

فصلنامه علمی حقوق کیفری

سال چهاردهم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۴۰۲، پیاپی ۲۷

بررسی وضعیت خرده فرهنگ خشونت کشتی گیران جوان و نوجوان با تکیه بر مفهوم جابجایی

فرهنگی (مطالعه‌ی موردی: شهرستان مشهد)

سینا مهدوی دامغانی^۱ عبدالرضا جوان جعفری^۲ سید محمد جواد ساداتی^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت خرده فرهنگ خشونت کشتی گیران نوجوان و جوان شهرستان مشهد به انجام رسیده است. گردآوری داده‌ها در این پژوهش توصیفی تحلیلی به دو روش کتابخانه‌ای و میدانی صورت گرفته است. حجم نمونه پژوهش به وسیله آزمون کوکران برابر با ۱۷۰ تعیین شده است، در نتیجه به منظور سنجش وضعیت خرده فرهنگ خشونت جامعه آماری مورد مطالعه تعداد ۱۷۰ ورزشکار از ۱۳ باشگاه ورزشی واقع در مناطق مختلف مشهد به صورت تصادفی مورد بررسی قرار گرفته‌اند. بر اساس یافته‌های پژوهش بیش از ۴۰٪ نمونه‌ها دارای خشونت بالا بوده‌اند. در مورد تأثیر متغیرهای مستقل پژوهش بر وضعیت خشونت نمونه‌ها باید بیان داشت: متغیرهای محیط باشگاه ورزشی و گروه همنشینان ارتباط معنی‌داری با وضعیت خشونت نمونه‌ها داشته‌اند، در حالی که میان محیط محل سکونت نمونه‌ها با وضعیت خشونت ایشان ارتباط معنی‌داری ملاحظه نگردید.

واژگان کلیدی: باشگاه‌های ورزشی، جابجایی فرهنگی، خرده فرهنگ خشونت، خشونت، کشتی.

۱- کارشناس ارشد، حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی،

دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

۲- استاد حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه

فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

۳- استادیار حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد،

مشهد، ایران (نویسنده مسئول)

مقدمه

ورزش در دنیای امروز امری بسیار مهم تلقی شده که با عناوین مختلف در جهان مطرح گردیده و گروه‌های زیادی را به خود مشغول نموده است. امروزه اهمیت و توجه به مسأله ورزش، خصوصاً ورزش حرفه‌ای، جزء لاینفکی از اهداف و اندیشه‌های دولت‌ها، سیاست‌مداران و جوامع مختلف، به‌ویژه دولت‌ها و جوامع پیشرفته و بزرگ به حساب می‌آید (رمضانی‌نژاد و هژبری، ۱۳۹۵: ۲۳۴)، کما اینکه با نگاهی مختصر به تاریخ می‌توان به وضوح این مسأله را دریافت که ملت‌های متمدن جهان همواره به نقش و اهمیت ورزش توجه داشته و از آن برای رشد، پرورش و آماده کردن مردم خود در برابر مشکلات فردی و اجتماعی استفاده می‌نمودند. به راستی این اهمیت، علاقه و احساس نیاز نسبت به ورزش در میان مردم و دولت‌ها از کجا ریشه گرفته است؟ در پاسخ باید این‌چنین بیان نمود: ورزش امروز فوائد و دستاوردهای زیادی را در عرصه‌های مختلف اقتصادی و سیاسی برای ممالک مختلف به ارمغان می‌آورد و می‌توان از آن به عنوان یک صنعت گسترده نام برد. با این وجود نمی‌توان نسبت به سایر اهداف، نتایج، دستاوردها و کارکردهای ورزش بی‌تفاوت بود. برخی از صاحب‌نظران کارکردهای مثبت مختلفی را در زمینه‌های متعددی همچون زمینه‌های بهداشتی، فرهنگی، تندرستی، اجتماعی، روانی، درمانی، سیاسی، اقتصادی، اخلاقی، مهارتی و... برای ورزش برشمرده‌اند (قربانی و جعفرلو، ۱۳۹۸: ۴۰). بدیهی است، چنانچه کارکردهای بیان شده در عرصه‌ی عمل نیز دارای نتایج مثبت و مشابهی باشند، ورزش می‌تواند خدمات بزرگ و ارزنده‌ای به جامعه بشری ارائه دهد. البته باید اذعان داشت، یافته‌های تمام محققانی که در این زمینه به تحقیق پرداخته‌اند، همواره یکسان نبوده است. در مطالعات پیرامون جامعه‌شناسی و روانشناسی ورزش، رویکردهای مختلفی همچون: کارکردگرایی، تضادگرایی، انتقادی‌گرایی و... مطرح می‌باشد (صداقت‌زادگان، ۱۳۸۵: ۴۱). گروهی از صاحب‌نظران معتقدند ورزش باعث می‌شود افراد ارزش‌های مثبت را بیاموزند و این پدیده تأثیر مثبتی در روند اجتماعی شدن و بهنجار شدن افراد دارد، در حالی که گروهی دیگر معتقدند ورزش می‌تواند ارزش‌های نامطلوب را منتقل سازد و تأثیر آن در اجتماعی شدن افراد منفی باشد. تفاوت نتایج حاصله ناشی از این مسئله است که تأثیرات روانی و اجتماعی رشته‌های مختلف ورزشی بر افراد، حسب مواردی همچون نوع ورزش، تأثیر رشته ورزشی بر وضعیت فیزیکی، جو غالب بر محیط ورزشی و... متفاوت از سایر رشته‌های ورزشی می‌باشد (sofia & cruz, 2017: 22). بدیهی است که تأثیر شطرنج بر یک شخص را نمی‌توان با تأثیر بوکس بر همان فرد مقایسه نمود. در نتیجه باید رشته‌های ورزشی مختلف را به تفکیک مورد بررسی قرار داد.

هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی وضعیت خرده فرهنگ خشونت موجود در میان کشتی گیران نوجوان و جوان^۱ شهرستان مشهد، به عنوان یک رشته ورزشی خاص و مجزا می باشد. از جمله علل اصلی انتخاب رشته کشتی از میان تمامی رشته های ورزشی برای انجام پژوهش، می توان به چند مورد از جمله: مشغولیت ورزشی پژوهشگر به این رشته ورزشی خاص، مشاهدات مستمر و مستقیم وی نسبت به جامعه آماری مورد بررسی، دسترسی نسبتاً راحت ایشان به نمونه ها و باشگاه های مختلف موجود، همچنین پرتعداد بودن و توجه ویژه عموم مردم نسبت به این رشته، اشاره نمود. کشتی ورزشی فیزیکی و درگیرانه بوده و مشغولیت ورزشی به آن منجر به افزایش قدرت جسمانی افراد می شود (Maxwell et al, 2009: 289)، به همین جهت نیز می تواند مورد توجه طیف گسترده ای از نوجوانان و جوانان دارای تمایل به خشونت قرار گیرد. این ورزش همچنین دارای محیطی خاص است که قرار گرفتن افراد در آن محیط می تواند منتج به یادگیری برخی رفتارها و یا هنجارهای ضد فرهنگ گردد. علاوه بر آنچه بیان گردید، این محیط می تواند بستر برخورد، ارتباط و آشنایی ورزشکاران با برخی افراد یا گروه های بزه کار را فراهم آورد و قرار گرفتن نوجوان و جوان در این محیط می تواند منتج به برخی الگو برداری های غلط از افراد و الگوهای نامناسب گردد^۲. لازم به ذکر است، نوع خرده فرهنگ های خاصی که افراد در معرض آن ها قرار دارند، تا حد زیادی بر وضعیت فرهنگی و رفتاری ایشان تأثیر می گذارد. بدیهی است که نوجوانان و جوانان دارای خرده فرهنگ خشونت غالب، بیش از سایرین در معرض ارتکاب جرایم خشن از قبیل نزاع، قتل و... هستند. به همین سبب شناسایی عوامل مؤثر بر تقویت و تضعیف خرده فرهنگ خشونت در میان نوجوان و جوانان، عاملی بسیار مهم در جهت کاهش خشونت ایشان و در نتیجه کاهش ارتکاب جرایم خشن توسط ایشان می باشد. لذا شناخت عوامل مؤثر بر خرده فرهنگ خشونت در میان نوجوانان و جوانان، می تواند خدمت شایانی به صاحب نظران و اندیشمندان حوزه حقوق کیفری ارائه نماید.

پس از بررسی وضعیت خشونت نمونه ها، قصد داریم تا در بستر یافته های پژوهش به تبیین ارتباط متغیرهای محدوده ی محل سکونت، محیط باشگاه و گروه هم نشینان نمونه ها با خرده فرهنگ خشونت ایشان پردازیم و با توجه به آن چه بیان خواهد شد، مفهوم «جابجایی فرهنگی»^۳ که اشاره

۱. بر اساس شاخص های حرفه ای ورزش کشتی افراد موجود در بازه سنی ۱۴ تا ۱۵ به عنوان نوجوان و ۱۶ تا ۱۸ سال به عنوان ورزشکار جوان شناخته می شوند. بر همین اساس منظور از نوجوان و جوان در پژوهش حاضر، فرد موجود در بازه سنی ۱۴ تا ۱۸ سال شمسی می باشد.

۲. ادعای فوق نسبت به محیط خاص باشگاه های کشتی مستند به مشاهدات مستمر پژوهشگر می باشد.

۳. مفهوم جابجایی فرهنگی توسط نگارندگان مقاله حاضر تولید شده است که در بخش یافته های استنباطی به تعریف، شرح و بسط این مفهوم پرداخته شده است.

به تغییر وضعیت فرهنگی افراد، در اثر تغییر موقعیت‌های اجتماعی و فرهنگی ایشان دارد را شرح دهیم.

پیش از ورود به بحث اصلی لازم است تا با برخی پژوهش‌های مرتبط و دستاوردهای آن‌ها آشنا شویم. لازم به ذکر است تاکنون در مورد تأثیر رشته ورزشی کشتی بر خشونت نوجوانان و جوانان و وضعیت خرده فرهنگ خشونت کشتی گیران نوجوان و جوان در ایران پژوهش مستقلی صورت نگرفته است. اما از آنجایی که بحث تأثیر ورزش بر پر خاشگری و خشونت از مباحث مهم روانشناسی و جامعه‌شناسی ورزشی به حساب می‌آید، تحقیقات متعددی در این زمینه صورت گرفته است. با توجه به یافته‌های پژوهش‌ها، مختصراً به تعدادی از این موارد اشاره می‌کنیم.

۱. نتایج برخی پژوهش‌ها مبین وجود رابطه‌ای مثبت میان مشغولیت ورزشی و سلامت اجتماعی در افراد می‌باشد. مانند:

الف. پارسا و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی تحت عنوان «بررسی رابطه فعالیت بدنی با سلامت اجتماعی مردم در شهر تالش» بر روی ۳۸۰ شهروند تالشی، دریافتند که بین فعالیت بدنی و سلامت اجتماعی افراد رابطه‌ای معنی‌داری وجود دارد، به نحوی که با افزایش فعالیت بدنی، میزان سلامت اجتماعی افراد افزایش می‌یابد.

ب. کردلو و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی تحت عنوان «نقش ورزش در پیشگیری از وقوع جرم» که جامعه آماری آن شامل ۲۵۰ نفر از شهروندان کاشان بود، به این نتیجه دست یافتند که با افزایش میزان مشغولیت ورزشی افراد، تمایلات مجرمانه ایشان کاهش می‌یابد.

ج. فرزی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با جامعه‌ای آماری ۳۸۰ نفر از دانشجویان شهر کرمانشاه، تحت عنوان «تبیین نقش میزان فعالیت بدنی در سلامت اجتماعی دانشجویان دانشگاه‌های کرمانشاه» به این نتیجه دست یافتند که با افزایش ورزش در اوقات فراغت می‌توان شاهد افزایش سلامت اجتماعی دانشجویان بود.

۲. یافته‌های دسته‌ای دیگر از پژوهش‌ها مبین وجود رابطه‌ای معکوس میان مشغولیت ورزشی و سلامت اجتماعی در افراد می‌باشد. مانند:

الف. روی و کروز (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان «رونمایی از خشونت و پر خاشگری در ورزش با توجه به نوع، سطح رقابت و موفقیت ورزشی» در بین ۲۳۱ ورزشکار از ورزش‌هایی با سطوح مختلف تماس بدنی، شامل: هاکی، راگبی، والیبال، فوتبال داخل سالن، بسکتبال، هندبال، هنرهای رزمی ترکیبی، کیک‌بوکسینگ، بوکس و کشتی‌فرنگی، به این نتیجه دست یافتند که ورزشکارانی با مشغولیت ورزشی به رشته‌هایی با سطح تماس بدنی بالا (ورزش‌های درگیرانه)، نسبت به ورزشکارانی با مشغولیت به رشته‌های ورزشی با سطوح تماس بدنی پایین‌تر، تمایل بیشتری به خشونت دارند.

ب. تراکت و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان «عدم مشارکت اخلاقی در مشروعیت بخشیدن و تحقق رفتار پر خاشگرنه» که بر روی ۱۰۴ فوتبالیست و ۹۸ ورزشکار هاکی روی یخ انجام گرفت، به این نتیجه دست یافتند که ورزشکاران هاکی روی یخ (ورزشی با درگیری‌های فیزیکی بالا)، در مقایسه با فوتبالیست‌ها اجتناب کمتری از پر خاشگری خصمانه داشته و دارای خشونت بالاتری هستند.

ج. مکسول و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی با عنوان «خشم و مشروعیت درک شده پر خاشگری در ورزشکاران» که جامعه آماری آن شامل ۴۷۱ ورزشکار مرد چینی و هنگ‌کنگی دارای مشغولیت ورزشی به رشته‌های فوتبال، راگبی، و اسکواش بود، به این نتیجه دست یافتند که افزایش مشغولیت ورزشی افراد نسبت به رشته راگبی (رشته‌ای کاملاً درگیرانه) موجب افزایش میزان خشونت و پر خاشگری ایشان می‌شود. در حالی که با افزایش مشغولیت ورزشی نمونه‌ها نسبت به رشته‌هایی مانند: فوتبال، بسکتبال و ورزش‌های فردی غیر فیزیکی میزان خشونت ایشان کاهش می‌یابد.^۱

د. طی پژوهشی که علی‌وردی‌نیا و آرمان‌مهر (۱۳۸۶) تحت عنوان «فعالیت‌های ورزشی و بزهکاری در میان دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان شهرستان ساری» انجام دادند، دریافتند که با افزایش مشغولیت ورزشی افراد نسبت به ورزش‌های انفرادی، میزان بزهکاری و ناپهنجاری ایشان افزایش می‌یابد.

همانگونه که مشاهده می‌شود، نتایج پژوهش‌های انجام شده در زمینه تأثیر ورزش‌های مختلف بر وضعیت خشونت، پر خاشگری و ناپهنجاری افراد، حسب عواملی همچون: نوع ورزش، محیط خاص ورزشی، رقابت طلبی، مشغولیت و تعهد ورزشی و... دارای تفاوت‌های قابل توجهی می‌باشند. به‌طورکل ورزش مفهومی کلی و دارای مصادیق متعدد است. یقیناً تأثیر محیط‌ها و رشته‌های ورزشی مختلف بر افراد یکسان نیست، در نتیجه برای بررسی تأثیر یک رشته‌ی ورزشی خاص، باید همان رشته را مستقلاً مورد بررسی قرارداد.

۱. مبانی نظری

نظریات متعددی در حوزه‌های مختلفی همچون: جرم‌شناسی و جامعه‌شناسی سعی در بررسی، شناخت و تبیین علل انحرافات اجتماعی از جمله خشونت، پر خاشگری و بزهکاری نموده‌اند. در این

۱. عمده پژوهش‌های فوق، نسبت به جنبه‌های فرهنگی خشونت غافل بوده و تمرکز خود را بر مقایسه تأثیر رشته‌های مختلف ورزشی بر افراد قرار داده‌اند. حال آنکه به نظرمی‌رسد نمی‌توان بدون در نظر گرفتن جنبه‌های فرهنگی و شخصیتی یک فرد، راجع به تأثیر یک ورزش بر خشونت او تحلیل دقیقی ارائه نمود.

بخش از پژوهش به بیان و بررسی مختصر برخی نظریات مرتبط با متغیرهای پژوهش پرداخته خواهد شد.

۱.۱. نظریه معاشرت ترجیحی ساترلند

ادوین ساترلند^۱ معتقد است تمام رفتارهای انسان، از جمله جرم و کج رفتاری ماهیتی فرهنگی و اکتسابی دارند. او به آموزش از محیط تأکید دارد و به جنبه‌های ژنتیکی، وراثتی و فطری انسان توجهی نمی‌کند. به اعتقاد ساترلند تمامی رفتارها از روش مشابهی آموخته می‌شوند و تفاوت اصلی میان کسی که مرتکب جرم شده و کسی که با هنجارهای جامعه هم‌نوا می‌گردد، در این است که محتوای آنچه ایشان می‌آموزند متفاوت است (احمدی، ۱۳۹۸: ۹۵). ساترلند برای توصیف فرایند ارتکاب جرم از مفهوم همنشینی افتراقی یا معاشرت ترجیحی استفاده می‌نماید و معتقد است افراد دانستنی‌های مرتبط با جرم را در خلال کنش‌های متقابل با دیگران، در قالب گروه‌های اجتماعی خاص فرا می‌گیرند که مهم‌ترین این کنش‌ها آن دسته از کنش‌هایی هستند که در گروه‌های خودمانی از جمله گروه‌همسالان اتفاق می‌افتند. به اعتقاد ساترلند فراگیری رفتارهای مجرمانه در چهارچوبی خاص و در سه بُعد: یادگیری تعاریف مرتبط با جرم، یادگیری انگیزه‌ها و توجیه‌های همراه با جرم و نهایتاً یادگیری فنون ارتکاب جرم اتفاق می‌افتد (امین صارمی، ۱۳۸۰: ۱۲۱). به عقیده ساترلند تعاریف از نظر وزن با یکدیگر برابر نبوده^۲ و وزن تعاریف حسب عناصری همچون: دفعات تکرار، طول همنشینی، اولویت و شدت متفاوت می‌باشند. در نهایت نیز علتی که شخص را تبدیل به مجرمی می‌نماید که بر ارتکاب و تکرار جرم پافشاری می‌کند، فزونی تعاریف موافق با نقض قانون بر تعاریف مخالف با آن می‌باشد (وایت و هینز، ۱۳۹۸: ۱۵۹). همان‌گونه که ملاحظه می‌شود، ساترلند به هنگام تبیین نظریه معاشرت ترجیحی عمده تمرکز خود را بر تأثیرپذیری افراد از گروه‌همنشینان‌شان قرار داده‌است. با توجه به این مطلب که متغیر گروه‌همنشینان یکی از مؤلفه‌های اصلی پژوهش حاضر می‌باشد، آشنایی با نظریه اخیر ضروری به نظر می‌رسد.

۲.۱. نظریه پیوند اجتماعی هیرشی

تراویس هیرشی^۳ در قالب نظریه پیوند اجتماعی بیان می‌دارد که جرم امری طبیعی است و انسان طبعاً تمایل دارد که از حداکثر لذت و آزادی برخوردار باشد و مرتکب رفتارهای ضداجتماعی شود.

1. Edwin Sutherland

۲. منظور از وزن تعاریف، میزان کشش، تمایل و تأثیرگذاری تعاریف مختلف نسبت به افراد است.

3. Travis Hirschi

هیرشی سوال اصلی خود را این چنین مطرح می نماید که چرا جرم و نابهنجاری اتفاق نمی افتد و برخی از افراد با وجود این تمایلات درونی مرتکب کج رفتاری نمی شوند؟ او بر این امر تاکید می کند که برای جلوگیری از کج روی و بروز اعمال مجرمانه، همه ی افراد باید کنترل شوند. به عقیده ی هیرشی جرم معلول پیوند گسسته ی فرد با جامعه و ضعف کنترل اجتماعی می باشد (محسنی تبریزی، ۱۳۸۳: ۹۰). هیرشی مرکز مطالعات خود را بر پیوندهای اجتماعی افراد قرارداد و در نهایت چهار عامل را تحت عنوان مولفه های پیوند یا کنترل اجتماعی مطرح نمود. این چهار عامل عبارتند از: دلبستگی^۱، تعهد، مشارکت و باور. هیرشی بیان می کند که این چهار مؤلفه بر یکدیگر تأثیر می گذارند و در میان تمام این مؤلفه ها، دلبستگی تأثیر بیشتری بر سه مؤلفه ی دیگر دارد (آرمان مهر و همکاران، ۱۳۹۳: ۴۲-۴۳). او در نهایت بیان می کند: هرچه این چهار مؤلفه در شخص قوی تر باشد، گرایش فطری او نسبت به ارتکاب نابهنجاری کمتر بروز پیدا می کند. از طرف دیگر، چنانچه این فاکتورها در شخصی ضعیف باشد تمایلات و گرایش فطری او در قالب ارتکاب نابهنجاری بروز خواهند یافت (صدیق سروسرستانی، ۱۳۸۸: ۵۳). هیرشی دلبستگی افراد نسبت به نهادهای مختلف اجتماعی همچون: خانواده و گروه هم نشینان را به عنوان عاملی موثر بر وضعیت فرهنگی ایشان معرفی می نماید (siegel, 2019: 227). از آن جهت که یکی از اهداف پژوهش حاضر بررسی و تبیین ارتباط متغیر هم نشینی و دلبستگی نسبت به گروه هم نشینان خشن بر وضعیت خرده فرهنگ خشونت نمونه ها می باشد، حصول آشنایی مختصر با این نظریه ضروری به نظر می آید.

۳.۱. نظریه فرهنگ طبقه ی پایین میلر

میلر در تحلیلی که از انحراف و کج روی ارائه می کند، ادعا می نماید که افراد تنها با زندگی در میان طبقات اجتماعی فرو دست و تأثیر پذیری از خرده فرهنگ های انحرافی موجود در این طبقات به سمت رفتارهای انحرافی کشیده می شوند (امین صارمی، ۱۳۸۰: ۱۲۸). نظریه والتر میلر^۲ مبتنی بر ویژگی های طبقاتی جوانان طبقه پایین جامعه است. به اعتقاد او، پدران در خانواده های طبقات پایین، به علت نداشتن توانایی مکفی در برآورده نمودن نیازهای فرزندان از جایگاه بالایی برخوردار نبوده و در نتیجه خانواده ها حول محور مادران سازماندهی می شوند. همچنین از نظر جوانان این طبقه، قانون و پلیس به عنوان نهادهایی تعریف می شوند که صرفاً برای آنان ایجاد زحمت می کند و به همین دلیل ایشان تمایلی نسبت به احترام گذاشتن به قانون و پلیس ندارند. این نگرش نسبت به پلیس و قانون، ایشان را برای انجام بزه تشویق می کند. به عقیده میلر، ارزش های موجود در

۱. منظور همان احترام و حس عاطفی شخص نسبت به نزدیکان، از جمله والدین و گروه هم نشینان است.

2. Walter Miller

خرده فرهنگ‌های افراد طبقه پایین عبارتند از: دردسرطلبی، سرسختی^۱، زرنگی، هیجان طلبی، تقدیرگرایی و خودمختاری. به نظر میلر نوجوانان و جوانان طبقه‌ی پایین با داشتن این مؤلفه‌ها صاحب ارزش می‌شوند و به همین جهت سعی در درونی کردن این ارزش‌ها و رفتار باتوجه به این الگوهای ارزشی می‌کنند (احمدی و معینی، ۱۳۹۳: ۷). در نهایت نیز توجه و دلبستگی افراد به ارزش‌های فرهنگی موجود در طبقه‌ی اجتماعی‌شان عاملی است که در میزان بزهکاری ایشان تأثیر بسیار زیادی دارد. همانگونه که ملاحظه می‌شود، به اعتقاد میلر، ساختارهای محیطی تأثیر قابل ملاحظه‌ای بر وضعیت فرهنگی افراد دارند. از آن جهت که در پژوهش حاضر قصد بررسی تأثیر ۲ متغیر محیطی (محیط محل سکونت و محیط باشگاه ورزشی) بر وضعیت خرده فرهنگ خشونت نمونه‌ها را داریم، آشنایی با نظریه میلر، همچنین نظریات بی‌سازمانی اجتماعی شاو و مک‌کی^۳ و بزهکاری نهادینه شده فرانک هاگان^۳ ضروری به نظر می‌رسد.

۴.۱. نظریه بی‌سازمانی اجتماعی شاو و مک‌کی

شاو و مک‌کی از صاحب نظران برجسته مکتب بوم‌شناسی انسانی شیکاگو بودند. ایشان کانون مطالعات خود را بر محیط‌های شهری قرار دادند و سعی در مطالعه‌ی جرم برحسب ترکیب‌های متغیر مناطق شهری و الگوهای سکونت نمودند. ایشان دریافتند که در مناطقی با نرخ بالای مهاجرین، میزان هرج و مرج، بی‌ثباتی و نابسامانی‌های اجتماعی بالا و میزان کنترل اجتماعی پایین می‌باشد، مطلبی که منتج به افزایش چشمگیر میزان جرم و بزه در این مناطق می‌شود (کاوه، ۱۳۹۱: ۱۸۴). نتایج پژوهش‌های شاو و مک‌کی حاکی از وجود ارتباط مستقیم و معنی‌دار میان زندگی در برخی نواحی و افزایش انحرافات بود. همچنین نتایج این پژوهش‌ها نشان می‌داد که نرخ انحرافات افراد با جابجایی ایشان از مناطق ضعیف مرکزی به سمت نواحی مجاور و اطراف کاهش می‌یابد. پژوهش‌های شاو و مک‌کی در نهایت منجر به شکل‌گیری نظریه بی‌سازمانی اجتماعی یا انتقال فرهنگی گردید. ایشان دریافتند که الگوهای کجروی در مناطق جرم‌خیز به صور مختلفی تبدیل به سنت‌های اجتماعی شده و در خلال همنشینی‌های فردی و گروهی به سایرین منتقل می‌شوند (وایت و هینز، ۱۳۹۸: ۱۵۳). ایشان همچنین دانستند میان انحرافات افراد با

۱. به عقیده‌ی میلر، مردان طبقه‌ی پایین در پی شناخته شدن به خاطر مبارزه طلبی و سرسختی‌شان هستند. به همین جهت از حسن خلق اجتناب نموده و به دنبال افزایش توانایی‌های فیزیکی برای انجام درگیری و کسب مهارت‌های ورزشی هستند. در این خرده فرهنگ‌ها افرادی که دارای این توانایی‌ها نباشند عمدتاً ضعیف تلقی می‌شوند.

2. Shaw and MacKay

3. Frank Hagan

خرده فرهنگ‌های موجود در مناطق مختلف، فقر و بیکاری رابطه‌ای مستقیم وجود دارد (ترکمان و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۸۲).

۵.۱. نظریه بزهکاری نهادینه شده هاگان

از دیگر اندیشمندانی که با توجه به ساختارهای محیطی به تبیین علت انحرافات اجتماعی پرداخته‌اند می‌توان به هاگان اشاره نمود. او نظریه‌ای با عنوان بزهکاری نهادینه شده ارائه نمود و در پاسخ به این سؤال که چرا برخی از افراد سبک زندگی بزهکارانه و مجرمانه را در پیش می‌گیرند؟ محور تمرکز و تحلیل خود را بر موقعیت اجتماعی افراد قرار داد و بیان داشت: زندگی در برخی مناطق می‌تواند منجر به منحرف شدن افراد گردد. هاگان عواملی همچون تبعیض نژادی، نابرابری در توزیع ثروت، عدم دسترسی به کار و آموزش دانش‌های فنی مورد نیاز و به‌طورکل ساختار نامناسب توزیع فرصت در مناطق مختلف اجتماعی را عاملی می‌دانست که افراد طبقه پایین و محروم، از خلال آن مجبور به گزینش فرصت‌های غیرقانونی برای دستیابی به اهداف مختلف اجتماعی، از جمله ثروت اقتصادی می‌شوند. در نهایت نیز همین مشارکت مستمر افراد در اعمال غیرقانونی، سبک زندگی و ارزش‌های فرهنگی انحرافی را در ضمیر ایشان نهادینه می‌کند (ولش و فارینگتون، ۱۳۹۴: ۷۶-۷۲).

۲. روش پژوهش و جمع‌آوری داده‌ها

در این پژوهش توصیفی تحلیلی، گردآوری داده‌ها به دو روش کتابخانه‌ای و میدانی صورت گرفته‌است. در مورد بخش‌های ادبیات نظری و پیشینه پژوهش به منابع کتابخانه‌ای اعم از کتب، مقالات و پایان‌نامه‌های داخلی و خارجی مراجعه شده‌است. همچنین برای جمع‌آوری داده‌های کمی قابل تحلیل، از دو روش گردآوری داده به‌وسیله مشاهده و پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده‌است. در مورد شیوه مشاهده باید اذعان نمود که این شیوه یکی از قدیمی‌ترین روش‌های جمع‌آوری داده می‌باشد و در حوزه پژوهش‌های مرتبط با علوم انسانی کاربرد فراوانی دارد. همچنین داده‌های جمع‌آوری شده از روش مشاهده واقعی‌تر بوده و فهم رویدادهای مختلف با این روش امکان‌پذیرتر می‌باشد. در مورد این پژوهش نیز پژوهشگر طی بیش از ده سال مشغولیت مستمر ورزشی به رشته کشتی، حضور طولانی مدت در محیط باشگاه‌های کشتی، شرکت در مسابقات و اردوهای ورزشی متعدد، معاشرت با طیف وسیعی از ورزشکاران دارای مشغولیت به این رشته ورزشی، مشاهدات گسترده‌ای در زمینه خرده فرهنگ‌های مختلف موجود در میان این طیف از ورزشکاران، مربیان و الگوهای ورزشی بعضاً برجسته در این رشته‌ی خاص نموده و نسبت به آن‌ها

شناخت پیدا کرده‌است. لازم به ذکر است که این مشاهدات مستمر همواره به صورت فردی، مستقیم و مشارکتی، علنی و کنترل نشده بوده‌اند. در این پژوهش برای سنجش هر یک از متغیرها علاوه بر روش مشاهده، از پرسشنامه محقق ساخته استفاده نموده‌ایم. با این توضیح که برای سنجش متغیرهای محیط باشگاه ورزشی و محدوده محل سکونت افراد از پرسش‌های کمی به صورت پاسخ‌باز استفاده شده‌است. به این ترتیب که از نمونه خواسته‌ایم نام باشگاه و همچنین آدرس تقریبی محدوده و محل سکونت خود را در پرسشنامه یادداشت نمایند تا پس جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، با توجه به اطلاعات و آمارهای موجود، هریک از داده‌ها را کمیت‌سنجی و نمره‌گذاری نماییم. همچنین برای سنجش متغیرهای خشونت و گروه‌همنشینان افراد، از پرسشنامه محقق ساخته به صورت چند پاسخی استفاده شده‌است. برای سنجش روایی پرسشنامه‌ها، از نظر اساتید برجسته و باتجربه استفاده نموده‌ایم. همچنین برای تعیین پایایی سؤالات مربوط به متغیرهای خشونت و همنشینی، از آزمون ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده‌است. این ضریب در مورد متغیر خشونت 0.709 و در مورد متغیر گروه همنشینان 0.918 تعیین شده است که این ارقام بیان‌گر پایایی مورد قبول سؤالات می‌باشند. جامعه آماری این پژوهش شامل کشتی‌گیران نوجوان و جوان (افراد بین ۱۴-۱۸ سال) مناطق مختلف شهرستان مشهد که حداقل یک سال سابقه مشغولیت ورزشی مستمر به رشته کشتی را داشته و در زمان جمع‌آوری داده‌ها نیز به این رشته مشغولیت دارند می‌باشد. روش نمونه‌گیری در این پژوهش، روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای می‌باشد و باشگاه‌های ورزشی، همچنین ورزشکاران به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند. نمونه آماری این پژوهش هنجاریان ۱۳ باشگاه در مناطق مختلف مشهد می‌باشد. به این ترتیب از هر باشگاه حسب تعداد کشتی‌گیران و سابقه ورزشی ایشان، تعدادی ورزشکار انتخاب و از ایشان خواسته‌شده تا به پرسشنامه پاسخ دهند. برای تعیین تعداد ورزشکارانی که باید در میان آن‌ها پرسشنامه توزیع می‌گردید از آزمون کوکران استفاده شده و بر همین اساس ۱۷۰ پرسشنامه میان جامعه آماری، توزیع و جمع‌آوری گردید. پس از جمع‌آوری داده‌ها، اطلاعات بدست آمده در نرم‌افزار Spss وارد و از این طریق به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته شده‌است.

۳. یافته‌های پژوهش

در بخش حاضر، به بررسی و تحلیل داده‌ها، متغیرها و یافته‌های حاصل از پژوهش پرداخته خواهد شد.

۱.۳. بررسی داده‌ها

۱.۱.۳. خشونت

برای بررسی وضعیت خرده فرهنگ خشونت نمونه های پژوهش، خشونت به عنوان متغیر وابسته مورد بررسی قرار گرفته است. جهت سنجش خشونت نمونه ها از پرسشنامه ای با ۱۶ سوال پنج گزینه ای که هر کدام از سؤالات دارای ۱ تا ۵ نمره می باشند، استفاده شده و دامنه خشونت عددی حداقل ۱۶-۸۰ می باشد. به منظور درک بهتر وضعیت پراکندگی نمونه ها، پاسخ دهندگان را در پنج دسته کلی تقسیم بندی نموده ایم. دسته اول شامل افراد با خشونت بین ۱۶ تا ۲۸ (خشونت بسیار پایین)، دسته دوم شامل افراد با خشونت بین ۲۹ تا ۴۱ (خشونت کم)، دسته سوم شامل افراد با خشونت بین ۴۲ تا ۵۴ (خشونت متوسط)، دسته چهارم شامل افراد با خشونت بین ۵۵ تا ۶۷ (خشونت زیاد) و دسته پنجم شامل افراد با خشونت بین ۶۸ تا ۸۰ (خشونت بسیار زیاد) می باشند. جدول فراوانی خشونت به شرح زیر می باشد:

جدول شماره (۱)

خشونت					
		تعداد	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
فراوانی	بسیار کم	2	1.2	1.2	1.2
	کم	33	19.4	19.4	20.6
	متوسط	66	38.8	38.8	59.4
	زیاد	58	34.1	34.1	93.5
	بسیار زیاد	11	6.5	6.5	100.0
	مجموع	170	100.0	100.0	

۲.۱.۳. محیط اجتماعی محل سکونت

بیان شد که برای سنجش این متغیر، از افراد خواسته شده است تا محدوده تقریبی محل سکونت خود را بیان کنند. پس از بررسی محل سکونت نمونه ها، با توجه به آمارها و گزارشات رسمی، همچنین پژوهش هایی که در زمینه ی بررسی وضعیت مناطق مختلف مشهد از منظر نرخ جرم و بزه انجام گرفته است، نمونه های مختلف را در ۳ دسته کلی تقسیم بندی نموده ایم^۱. دسته اول شامل افراد ساکن در مناطق مثبت فرهنگی، یعنی مناطقی با شاخص های فرهنگی مناسب و نرخ ناهنجاری پایین، دسته دوم شامل افراد ساکن در مناطق متوسط فرهنگی و دسته سوم شامل افراد

۱. طبق آخرین گزارش پژوهشی که توسط معاونت برنامه ریزی و توسعه شهرداری مشهد ارائه گردید، مناطق ۲، ۳، ۴ و ۵ دارای بیشترین آمار ناهنجاری، آسیب های اجتماعی و خشونت شناخته شده اند.

ساکن در مناطق منفی فرهنگی، یعنی مناطقی با شاخص‌های فرهنگی ضعیف و نرخ ناپه‌نجاری بالا، می‌باشد^۱. جدول زیر فراوانی افراد بر حسب محل سکونت‌شان را نشان می‌دهد:

جدول شماره (۲)

محیط اجتماعی محل سکونت				
درصد تجمیعی	درصد معتبر	درصد	فراوانی	
9.4	9.4	9.4	16	نمونه‌های ساکن در منطق مثبت فرهنگی
52.4	42.9	42.9	73	نمونه‌های ساکن در مناطق متوسط فرهنگی
100.0	47.6	47.6	81	نمونه‌های ساکن در مناطق منفی فرهنگی
	100.0	100.0	170	مجموع

جدول میانگین خشونت نمونه‌ها بر اساس مناطق مختلف به شرح زیر است:

جدول شماره (۳)

گزارش			
خشونت			
انحراف از معیار	تعداد	میانگین محیط اجتماعی محل سکونت	
11.358	16	47.25	نمونه‌های ساکن در منطق مثبت فرهنگی
9.498	73	48.42	نمونه‌های ساکن در مناطق متوسط فرهنگی
10.016	81	49.09	نمونه‌های ساکن در مناطق منفی فرهنگی
9.883	170	48.63	مجموع

۳.۱.۳. محیط باشگاه ورزشی

محیط‌های مختلف دارای هنجارها، ارزش‌ها و به طور کل معیارهای فرهنگی خاص خود بوده و طبق همین معیارهای فرهنگی، الگوها و اهداف مختلف رفتاری و فرهنگی را برای افراد تعریف و برایشان القاء می‌کنند. محیط‌های ورزشی، به خصوص محیط‌های ورزشی باشگاه‌های کشتی نیز از این قاعده مستثنی نیستند. عوامل مختلفی، از جمله الگوها، اهداف تعریف شده محیطی، موقعیت جغرافیایی خاص باشگاه، فرهنگ‌های خاص ورزشکاران مختلف که از محیط‌های اجتماعی متفاوتی در یک باشگاه گرد هم می‌آیند و.... بر جو غالب موجود در باشگاه‌های مختلف مؤثر است. جمع این عوامل

۱. ملاک پژوهشگر در تقسیم‌بندی مناطق مختلف، صرفاً نرخ جرم، بزه و کج رفتاری موجود در این مناطق بوده و وضعیت اقتصادی افراد در این تقسیم‌بندی لحاظ نشده است. به همین علت، مناطق مختلف با عنوان «مناطق فرهنگی» نام‌گذاری شده‌اند.

در کنار یکدیگر برای هر باشگاه محیطی مستقل با ویژگی‌های خاص خود را ایجاد می‌کند. جدول فراوانی ورزشکاران، بر اساس باشگاه‌های ورزشی مختلف به شرح زیر است:

جدول شماره (۴)

باشگاه‌های ورزشی				
باشگاه‌های مختلف	تعداد	درصد	درصد معتبر	درصد تجمیعی
باشگاه ۱: واقع در خیابان مفتاح	10	5.9	5.9	5.9
باشگاه ۲: واقع در خیابان حر (ساختمان)	17	10.0	10.0	15.9
باشگاه ۳: واقع در خیابان فردوسی (نبش چهارراه خیام)	11	6.5	6.5	22.4
باشگاه ۴: واقع در خیابان کوهسنگی	10	5.9	5.9	28.2
باشگاه ۵: واقع در خیابان تلاش	15	8.8	8.8	37.1
باشگاه ۶: واقع در خیابان سناباد	17	10.0	10.0	47.1
باشگاه ۷: واقع در خیابان دانشجو	13	7.6	7.6	54.7
باشگاه ۸: واقع در خیابان شهید صادقی	12	7.1	7.1	61.8
باشگاه ۹: واقع در خیابان حجاب (قاسم آباد)	14	8.2	8.2	70.0
باشگاه ۱۰: واقع در بلوار توس (جاده قدیم قوچان)	14	8.2	8.2	78.2
باشگاه ۱۱: واقع در ابتدای خیابان شهید برونسی	10	5.9	5.9	84.1
باشگاه ۱۲: واقع در خیابان سرافرازان	10	5.9	5.9	90.0
باشگاه ۱۳: واقع در خیابان امامیه	17	10.0	10.0	100.0
مجموع	170	100.0	100.0	

جدول زیر بیانگر میانگین خشونت ورزشکاران به تفکیک باشگاه‌های ورزشی مختلف می‌باشد:

جدول شماره (۵)

گزارش			
خشونت			
باشگاه‌های مختلف	میانگین	تعداد	انحراف از معیار
باشگاه ۱: واقع در خیابان مفتاح	50.90	10	10.257
باشگاه ۲: واقع در خیابان حر (ساختمان)	46.88	17	8.069
باشگاه ۳: واقع در خیابان فردوسی (نبش چهارراه خیام)	42.82	11	5.510
باشگاه ۴: واقع در خیابان کوهسنگی	47.10	10	7.385
باشگاه ۵: واقع در خیابان تلاش	43.67	15	10.005
باشگاه ۶: واقع در خیابان سناباد	51.82	17	11.204
باشگاه ۷: واقع در خیابان دانشجو	48.15	13	10.754
باشگاه ۸: واقع در خیابان شهید صادقی	58.92	12	7.891

باشگاه ۹: واقع در خیابان حجاب (قاسم آباد)	46.71	14	9.211
باشگاه ۱۰: واقع در بلوار توس (جاده قدیم قوچان)	47.86	14	10.324
باشگاه ۱۱: واقع در ابتدای خیابان شهید برونسی	45.40	10	8.527
باشگاه ۱۲: واقع در خیابان سرافرازان	45.50	10	8.528
باشگاه ۱۳: واقع در خیابان امامیه	53.94	17	9.317
مجموع	48.63	170	9.883

۴.۱.۳. گروه همنشینان

برای سنجش متغیر وضعیت خشونت گروه همنشینان نمونه‌ها، از ۸ سوال پنج گزینه‌ای استفاده شده است. به هر کدام از پرسش‌ها حسب پاسخ مربوط بین ۱ تا ۵ نمره داده شده است تا با جمع نمرات مربوط به عددی واحد، در بازه‌ی ۴۰ تا ۸۰، برای سنجش خشونت گروه همنشینان نمونه‌ها دست‌یابیم. با توجه به اعداد به دست آمده، افراد را در پنج دسته کلی تقسیم نموده ایم. دسته اول شامل نمونه‌هایی با گروه همنشینان دارای خشونت بسیار کم (≥ 13)، دسته دوم نمونه‌هایی با گروه همنشینان دارای خشونت کم (۲۰-۱۴)، دسته سوم شامل نمونه‌هایی با گروه همنشینان دارای خشونت متوسط (۲۶-۲۱)، دسته چهارم نمونه‌هایی با گروه همنشینان دارای خشونت زیاد (۳۳-۲۷) و دسته پنجم شامل نمونه‌هایی با گروه همنشینان دارای خشونت بسیار زیاد (≥ 34) می‌باشد. جدول فراوانی افراد بر حسب گروه همنشینان:

جدول شماره (۶)

گروه همنشینان				
درصد تجمیعی	درصد معتبر	درصد	تعداد	
25.9	25.9	25.9	44	بیش از ۱۳
54.1	28.2	28.2	48	بین ۱۴ تا ۲۰
71.8	17.6	17.6	30	۲۱ تا ۲۶
91.8	20.0	20.0	34	۲۷ تا ۳۳
100.0	8.2	8.2	14	بیش از ۳۰
	100.0	100.0	170	مجموع

جدول میانگین خشونت نمونه‌ها بر حسب گروه همنشینان ایشان به شرح زیر است:

جدول شماره (۷)

گزارش			
خشونت			
انحراف از معیار	تعداد	میانگین	خشونت گروه همنشینان

بیش از ۱۳	41.23	44	5.468
بین ۱۴ تا ۲۰	45.15	48	7.844
۲۱ تا ۲۶	50.67	30	7.471
۲۷ تا ۳۳	56.56	34	8.217
بیش از ۳۰	60.21	14	10.184
مجموع	48.63	170	9.883

۲.۳. تحلیل داده‌ها

در این قسمت متغیرهای مختلف تحلیل شده و ارتباط آن‌ها با یکدیگر سنجیده می‌شود. برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری مختلفی همچون: آزمون رگرسیون، آزمون سنجش چولگی و کشیدگی و آزمون کروکسال والیس استفاده شده است. پیش از انجام آزمون‌ها، ضروری است مشخص نماییم چه نوع آزمونی برای تحلیل داده‌ها مناسب‌تر می‌باشد، به همین منظور باید وضعیت توزیع داده‌ها مشخص گردد. یکی از راه‌های موجود برای سنجش وضعیت توزیع داده‌ها، استفاده از آزمون سنجش چولگی و کشیدگی می‌باشد. در این پژوهش نیز با استفاده از همین آزمون سعی شده است تا وضعیت پراکندگی داده‌ها بررسی گردد.

نتایج آزمون به شرح زیر است:

جدول شماره (۸)

آزمون آماری		باشگاه	محدوده
تعداد	معتبر	170	170
	فاقد اعتبار	0	0
چولگی		.039	-.585
خطای استاندارد میانگین چولگی		.186	.186
کشیدگی		-1.154	-.639
خطای استاندارد میانگین کشیدگی		.370	.370

طبق جدول فوق، چولگی و کشیدگی تمام متغیرها برابر با عددی بین ۲- و ۲+ می‌باشد. این مسأله بیانگر توزیع نرمال داده‌ها است، در نتیجه استفاده از آزمون‌های پارامتریک مناسب‌ترین راه برای تحلیل داده‌ها خواهد بود.

۱.۲.۳. محیط باشگاه ورزشی

در پژوهش حاضر برای تحلیل وضعیت خشونت در باشگاه‌های مختلف از آزمون کروکسال والیس استفاده شده است. این آزمون برای بررسی ارتباط یک متغیر وابسته با سه یا بیش از سه گروه متغیر مستقل، از طریق مقایسه میانگین متغیر وابسته در گروه‌های مستقل به کار گرفته می‌شود. نتایج آزمون به شرح زیر است:

جدول شماره (۹)

رتبه		
میانگین رتبه	تعداد باشگاه‌های ورزشی	
97.35	باشگاه ۱: واقع در خیابان مفتاح	10
77.91	باشگاه ۲: واقع در خیابان حر (ساختمان)	17
54.18	باشگاه ۳: واقع در خیابان فردوسی (نبش چهارراه خیام)	11
79.35	باشگاه ۴: واقع در خیابان کوهسنگی	10
60.17	باشگاه ۵: واقع در خیابان تلاش	15
102.79	باشگاه ۶: واقع در خیابان سناباد	17
80.31	باشگاه ۷: واقع در خیابان دانشجو	13
133.17	باشگاه ۸: واقع در خیابان شهید صادقی	12
74.25	باشگاه ۹: واقع در خیابان حجاب (قاسم آباد)	14
82.71	باشگاه ۱۰: واقع در بلوار توس (جاده قدیم قوچان)	14
73.45	باشگاه ۱۱: واقع در ابتدای خیابان شهید برونسی	10
69.65	باشگاه ۱۲: واقع در خیابان سرافرازان	10
113.35	باشگاه ۱۳: واقع در خیابان امامیه	17
	مجموع	170

جدول شماره (۱۰)

آزمون کروکسال والیس	
خشونت	
کروکسال والیس	31.043
df	12
Asymp. Sig.	.002
گروه متغیرها: باشگاه‌های ورزشی	

با توجه به مقدار sig که کمتر از ۰/۰۵ می باشد می توان نتیجه گرفت که میانگین خشونت در باشگاه های مختلف با یکدیگر متفاوت بوده و میان محیط باشگاه های مختلف و میانگین خشونت نمونه های همان باشگاه ارتباطی قوی وجود داشته است. در توضیح این مطلب باید گفت: عوامل متعددی در تفاوت سطح خشونت نمونه های موجود در باشگاه های مختلف موثر می باشند، از جمله این موارد می توان به وجود الگوهای مختلف ورزشی، اهداف تعریف شده ی محیطی متفاوت و... اشاره نمود. نکته قابل توجه این مسئله است که هر باشگاه به صورت مستقل دارای محیطی خاص می باشد که این محیط فارغ از محیط جغرافیایی خاصی که باشگاه در آن واقع شده، عملکردی مستقل دارد. شاهد نکته ی بیان شده، این مسئله است که میانگین خشونت در باشگاه شماره ۸ واقع در خیابان شهید صادقی، شماره ۱۳ واقع در خیابان امامیه و باشگاه ۶ واقع در خیابان سناباد، به میزان قابل توجهی بیش از میانگین خشونت در باشگاه های شماره ۱ واقع در خیابان مفتح، شماره ۲ واقع در خیابان حر و باشگاه شماره ۱۰ واقع در بلوار توس می باشد^۱.

۲.۲.۳. محیط اجتماعی محل سکونت و گروه هم نشینان

در این پژوهش برای تحلیل ارتباط میان متغیرهای محیط محل سکونت و گروه هم نشینان با متغیر خشونت از آزمون رگرسیون خطی استفاده نموده ایم که نتایج آن به شرح زیر است:

جدول شماره (۱۱)

ضرایب					
	ضرایب غیر استاندارد		ضرایب استاندارد		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
متغیرهای مستقل	2.392	.216		11.056	.000
محیط اجتماعی محل سکونت	-.095	.085	-.070	-1.121	.264
گروه هم نشینان	.424	.043	.619	9.874	.000
متغیر وابسته: خشونت					

طبق تحلیل آماری انجام شده رابطه ی میان محیط محل سکونت و خشونت معنی دار نمی باشد، اما رابطه ی میان متغیر گروه هم نشینان و خشونت، رابطه ای معنی دار است. در مورد محیط محل سکونت، مقدار $T = -1.121$ و $Sig = 0.264$ می باشد که بیانگر عدم وجود رابطه ی معنی دار

۱. محله های توس، حر و مفتح از منظر نرخ ارتکاب جرم و بزه در زمره ی مناطقی با ساختار منفی فرهنگی قرار می گیرند، حال آنکه محلات سناباد، شهید صادقی و امامیه، از لحاظ نرخ جرم و بزه در وضعیت بسیار مطلوب تری نسبت به محلات اخیرالذکر قرار دارند.

میان این دو متغیر است. در مورد متغیر وضعیت خشونت گروه‌همنشینان، مقدار $T=9.874$ و $Sig=0.00$ می‌باشد. این ارقام بیانگر وجود رابطه‌ای بسیار قوی میان متغیر گروه‌همنشینان و خشونت نمونه‌ها است. نوع رابطه‌ی این دو متغیر نیز مستقیم بوده، یعنی با افزایش مقدار خشونت گروه‌همنشینان نمونه‌ها، خشونت‌ایشان افزایش و با کاهش این مقدار، خشونت نمونه‌ها کاهش یافته‌است.

۴. یافته‌های استنباطی (بحث و نتیجه‌گیری)

با اندکی تامل نسبت به یافته‌های پژوهش و نتایج حاصل از تحلیل‌ها و آزمون‌های آماری می‌توان به نتایج و مفاهیم قابل توجهی دست یافت. در این قسمت از پژوهش به بررسی برخی از دست‌آوردها و مفاهیم حاصل از پژوهش اشاره خواهد شد.

در ابتدا باید گفت: پژوهش حاضر با هدف بررسی خرده‌فرهنگ خشونت کشتی‌گیران جوان و نوجوان شهرستان مشهد صورت گرفت. براساس یافته‌ها، در میان تمام نمونه‌های پژوهش، ۱۲ درصد ایشان دارای خشونت بسیار کم، ۱۹/۴ درصد دارای خشونت کم، ۳۸/۸ درصد دارای خشونت متوسط، ۳۴/۱ درصد دارای خشونت زیاد و ۶/۵ درصد دارای خشونت بسیار زیاد بوده‌اند. به عبارت دیگر، تنها ۲۰/۶ درصد نمونه‌های پژوهش حاضر دارای خشونت کم‌تر از متوسط و ۷۹/۴ درصد ایشان دارای خشونت متوسط و بیش از متوسط بوده‌اند. با توجه به این مقادیر باید بیان داشت که طیف قابل توجهی از کشتی‌گیران جوان و نوجوان شهر مشهد دارای خشونت بالا می‌باشند. مطلبی که بسیار تامل برانگیز و نگران‌کننده است. در مقام پاسخ به این سوال که این میزان خشونت بالا در میان کشتی‌گیران جوان و نوجوان مشهد از کجا سرچشمه می‌گیرد؟ می‌توان اینگونه پاسخ داد: این نکته که باشگاه‌های کشتی آماج حضور تعداد زیادی از جوانان و نوجوانان دارای خرده‌فرهنگ خشونت غالب می‌باشد، مطلبی غیر قابل انکار است. طبق جدول شماره ۲، ۴۷/۶ درصد از کل نمونه‌های پژوهش متعلق به مناطقی با ساختارهای منفی فرهنگی بوده و مشاهدات طولانی مدت پژوهشگر نیز حضور تعداد زیادی از نوجوان و جوانان دارای خرده‌فرهنگ خشونت در محیط باشگاه‌های کشتی را تایید می‌کند. به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران جرم‌شناسی از جمله والتر میلر، داشتن صفاتی همچون سرسختی، دلیری، توان فیزیکی بالا و مهارت برای انجام درگیری‌های فیزیکی، از جمله ارزش‌های اساسی موجود در میان خرده‌فرهنگ‌های نوجوانان و جوانان طبقه پایین می‌باشد و رشته کشتی به عنوان یک رشته ورزشی فیزیکی و درگیرانه که مشغولیت ورزشی به آن موجب بالا رفتن توان فیزیکی افراد می‌گردد، به‌طور قطع می‌تواند نوجوانان و جوانان زیادی را با انگیزه‌ی افزایش توان فیزیکی و

بالا بردن مهارت‌های بدنی جذب نماید. این نوجوانان و جوانان پس از حضور در محیط باشگاه‌های ورزشی با سایر افراد معاشرت نموده و در خلال این معاشرت‌ها الگوهای ارزشی و هنجاری غلط را به دیگران منتقل می‌نمایند. این افراد همچنین می‌توانند با کسب موفقیت و پیشرفت ورزشی در جایگاه یک الگوی ورزشی برای سایرین قرار بگیرند. الگوهایی که دیگران بعضاً سعی در تقلید همه‌جانبه از ایشان را دارند. در نهایت نیز از خلال همین معاشرت‌ها، همنشینی‌ها، آموزش‌ها و الگوبرداری‌ها شاهد بروز خشونت در سایرین و افزایش میانگین خشونت در میان این طیف از ورزشکاران خواهیم بود.

در مورد تأثیر متغیرهای مستقل پژوهش بر خشونت باید بیان داشت: طبق تحلیل‌های آماری انجام شده اثبات گردید که ارتباط و همبستگی معنی‌داری میان متغیر محیط باشگاه و خشونت نمونه‌ها وجود دارد. طبق اطلاعات موجود در جدول شماره ۱۰ می‌توان گفت که هر باشگاه دارای محیطی مستقل بوده و میان خشونت نمونه‌ها با محیط باشگاهی که در آن قرار دارند همبستگی بالایی وجود دارد. مطلبی که به خوبی نشان می‌دهد، قرار گرفتن ورزشکاران نوجوان و جوان در این محیط‌های خاص می‌تواند منتج به تأثیرپذیری ایشان از محیط شود. همچنین طبق جدول شماره ۱۱ ارتباط معنی‌داری میان متغیر محیط محل سکونت نمونه‌ها و با خشونت ایشان ملاحظه نگردید، در حالیکه با توجه به نتایج بیان شده در همین جدول، ارتباطی قوی، شدید، معنی‌دار و مستقیمی میان متغیر گروه‌همنشینان و میزان خشونت نمونه‌ها وجود داشته‌است. بنابر نتایج جدول شماره ۱۱ با افزایش میزان خشونت در گروه‌همنشینان نمونه‌ها، میزان خشونت ایشان به مقدار قابل توجهی افزایش و با کاهش خشونت در گروه‌همنشینان، مقدار خشونت نمونه‌ها به مقدار زیادی کاهش یافته‌است. طبق یافته‌های پژوهش موثرترین متغیر در میزان خشونت نمونه‌ها، متغیر میزان خشونت گروه‌همنشینان ایشان بوده‌است. مطلب اخیر همسو با میانی نظری ساترلند می‌باشد و یافته‌های حاصل از مشاهدات پژوهشگر نیز به شدت آن را تأیید می‌کند. بنابر آنچه بیان شد می‌توان گفت: حضور نوجوان و جوان در محیط‌هایی با جو خشن، همچنین معاشرت ایشان با افراد دارای خشونت بالا، می‌تواند منجر به تأثیرپذیری شدید ایشان از محیط و یادگیری تعاریف موافق با خشونت شود و در صورتی که این اثرپذیری و یادگیری، توسط عوامل کنترل‌کننده‌ی اجتماعی کنترل نشود، به مرور زمان می‌تواند منجر به تغییر موقعیت فرهنگی افراد و در نهایت جابجایی فرهنگی ایشان گردد. در ادامه به شرح و بررسی دو مفهوم «موقعیت‌های مختلف فرهنگی» و «جابجایی فرهنگی» پرداخته خواهد شد.

۱.۴. موقعیت‌های مختلف فرهنگی

بیان شد که طبق یافته‌های پژوهش، همبستگی معنی‌داری میان محیط باشگاه ورزشی و خشونت نمونه‌ها وجود داشته، در حالی که ارتباط معنی‌داری میان محیط اجتماعی محل سکونت افراد و خشونت ایشان ملاحظه نشده است. بر اساس جدول شماره ۱۰، محیط هر باشگاه دارای وضعیت فرهنگی منحصر به فردی می‌باشد، وضعیتی که فارغ از محیط جغرافیایی-فرهنگی خاصی که باشگاه در آن واقع شده است، عمل نموده و تأثیرات فرهنگی خود را مستقلاً بر نمونه‌ها اعمال می‌کند. با توجه به مطلب اخیر و این نکته که طبق جدول شماره ۵، میانگین خشونت در تمامی باشگاه‌ها برابر با عددی بیش از حداقل متوسط خشونت است^۱، می‌توان نتیجه گرفت که قرار گرفتن افراد دارای خشونت کم، در این قسم از محیط‌های ورزشی می‌تواند منجر به افزایش خشونت ایشان گردد. این مسأله، یعنی تأثیر پذیری و الگوبرداری گسترده‌ی ورزشکاران نوجوان و جوان از الگوهای ورزشی با خشونت بالا، مطلبی است که پژوهشگر طی مشاهدات خود با تمام وجود آن را درک نموده است. در مقام تبیین مطالب فوق ابتدائاً توجه به این مسئله شایان اهمیت است که محیط‌های اجتماعی و موقعیت‌های فرهنگی که افراد در آن‌ها قرار دارند در وضعیت هنجاری ایشان تأثیر بسزایی دارند. محیط‌های مختلف، شاخص‌های فرهنگی متفاوتی دارند و از این طریق افراد را به اشکال مختلفی هنجارپذیر می‌کنند. نوع رفتار اشخاص نیز مستقیماً تحت تأثیر هنجارهایی است که پذیرفته و درونی کرده‌اند. در نتیجه نوع شاخص‌های فرهنگی که افراد به واسطه‌ی آن‌ها بهنجار شده‌اند، مستقیماً بر کیفیت رفتار ایشان تأثیر می‌گذارد. برخی محیط‌های فرهنگی با خرده‌فرهنگ‌های غالب انحرافی دارای ساختارهای خاصی می‌باشند که می‌توانند خشونت را در افراد نهادینه کنند و حتی این توانایی را دارند که افراد بهنجار را نابهنجار نمایند^۲. عکس این مطلب نیز صادق است، یعنی موقعیت‌ها و محیط‌های اجتماعی و فرهنگی با ساختارهای فرهنگی مثبت نیز از طریق اعمال کنترل مناسب، توان اصلاح هنجاری افراد را دارند. در یک دسته‌بندی کلی می‌توان موقعیت‌های مختلف فرهنگی را به دو دسته تقسیم کرد: «موقعیت‌های پایدار فرهنگی» و «موقعیت‌های موقت فرهنگی»^۳. مراد از موقعیت‌های پایدار آن دسته از موقعیت‌ها و

۱. همان‌گونه که سابقاً بیان شد، خشونت متوسط در بازه ۴۲-۵۴ یوده و منظور از حداقل متوسط خشونت، خشونت برابر با ۴۲ می‌باشد.

۲. این مطلب، اساس بسیاری از نظریات مهم در حوزه‌ی جرم‌شناسی و جامعه‌شناسی جنایی می‌باشد. نظریه شاو و مک‌کی، همچنین نظریه هاگان از جمله نظریاتی هستند که به‌خوبی تأثیر ساختارهای فرهنگی را بر وضعیت هنجاری افراد بیان می‌کنند.

۳. مفاهیم و تقسیم‌بندی فوق در پژوهش حاضر تولید شده‌اند.

محیط‌هایی می‌باشد که فرد، عمده زمان خود را در آن موقعیت‌ها سپری می‌کند و به صورت تقریباً دائمی و پایدار با آن موقعیت‌ها در ارتباط است، مثل: محیط خانواده و محیط اجتماعی محل سکونت. در مقابل مراد از موقعیت‌های موقت آن دسته از موقعیت‌ها و محیط‌هایی می‌باشد که شخص در مقایسه با موقعیت‌های پایدار، زمان کمتری را در آن موقعیت‌ها سپری می‌کند و معمولاً در برهه‌ی زمانی نه‌چندان طولانی با آن موقعیت‌ها در ارتباط می‌باشد، مثل: محیط مدرسه، دانشگاه و باشگاه ورزشی. مثال‌های ذکر شده در مورد مصادیق موقعیت‌های مختلف پایدار و موقت فرهنگی کاملاً نسبی بوده و ممکن است نسبت به برخی افراد معنی‌دار نباشند، مثل فردی که مستقل از خانواده خویش زندگی می‌کند و عمده زمان خود را با گروه‌دوستان سپری می‌کند، در مورد این شخص محیط خانواده موقعیت پایدار فرهنگی محسوب نمی‌شود.

هر دو موقعیت‌های پایدار و موقت فرهنگی در هنجارپذیری افراد موثر بوده و افراد در خلال برخورد با همین موقعیت‌ها ارزش‌های اجتماعی مختلف را فرامی‌گیرند. موقعیت‌های موقت فرهنگی، معمولاً در مقایسه با موقعیت‌های پایدار، با سرعت و سهولت بیشتری جابجا شده و در معرض تحول قرار می‌گیرند. گاه موقعیت‌های مختلف فرهنگی از یک جنس بوده و با یکدیگر موافق هستند و گاه این موقعیت‌ها با یکدیگر در تعارض و مخالفت می‌باشند. در حالت اول، نوع بسترها، تعاریف و ساختارهای فرهنگی موجود در دو موقعیت، مشابه یکدیگر بوده و به همین جهت، تأثیر موقعیت‌های مختلف به صورت منفرد، چندان ملموس نیست، زیرا تأثیرهای متعدد همگی در یک جهت بوده‌اند. مانند: نوجوانی که در خانواده‌ای با ساختارهای مناسب فرهنگی متولد و رشد یافته‌است و در مدرسه نیز با نوجوانان دارای باورهای ارزشی مثبت همنشینی می‌کند. در این حالت، تمامی ارزش‌ها و هنجارهایی که این نوجوان در اثر قرارگرفتن در معرض دو موقعیت پایدار (محیط خانواده) و موقت فرهنگی (محیط مدرسه) فرامی‌گیرد از سنخ و جنسی واحد می‌باشد. به عنوان مثال: کسب موفقیت تحصیلی ارزشی است که در بستر هر دو موقعیت فرهنگی مورد وفاق و پذیرش است. در نتیجه و باتوجه به همسو بودن ارزش‌های موجود در بستر دو موقعیت فرهنگی متفاوت، غلبه تعاریف موجود در هر کدام از این موقعیت‌ها بر دیگری، چندان ملموس نمی‌باشد. حال وضعیتی را در نظر بگیرید که یک فرد در معرض دو موقعیت متعارض قرار دارد. در این حالت نیز هر موقعیت تأثیر خاص خود را بر فرد می‌گذارد، اما از آنجا که بسترها، تعاریف و ساختارهای فرهنگی موجود در دو موقعیت مختلف با یکدیگر در تعارض می‌باشند، تأثیرات مختلف دو موقعیت بر آن فرد نیز تأثیرات متعارض و ملموس‌تری بوده و نسبت به حالت اول، بیشتر قابل درک می‌باشد. مانند: نوجوانی که در یک خانواده با ساختارهای مناسب فرهنگی متولد و رشد یافته‌است اما در محیطی دیگر (مثلاً محیط باشگاه ورزشی) با گروهی از نوجوانان دارای خرده فرهنگ انحرافی همنشینی

نموده و از ایشان تأثیر می‌پذیرد. در حالت اخیر، ارزش‌ها و هنجارهایی که این نوجوان در اثر قرارگرفتن در معرض موقعیت پایدار و موقت فرهنگی خود فرامی‌گیرد، متفاوت از یکدیگر می‌باشند. به عنوان مثال: پیشرفت تحصیلی، ارزشی است که در بستر موقعیت پایدار فرهنگی (محیط خانواده) این نوجوان بر آن تأکید می‌شود، درحالی‌که در بستر موقعیت موقت فرهنگی، در دسرطلبی و داشتن قدرت‌بدنی بالا ارزشی اساسی محسوب شده و تلاش تحصیلی زیاد عاملی در جهت تمسخر نوجوان (تحت عناوینی همچون: بچه درس خون و...) به حساب می‌آید. در نتیجه و باتوجه به تعارض ارزش‌های موجود در بستر دو موقعیت فرهنگی متفاوت، غلبه تعاریف موجود در هر کدام از این موقعیت‌ها برد دیگری، بسیار ملموس بوده و می‌تواند نوجوان را به شکلی آشکار از سایر افراد موجود در موقعیت فرهنگی مخالف، متمایز نماید.

حال باید به این سوال پاسخ داد که تأثیر کدام دسته از موقعیت‌ها بر وضعیت فرهنگی افراد بیشتر است؟ در پاسخ به این سؤال باید بیان نمود که نمی‌توان به طور قطع بیان نمود کدام دسته از موقعیت‌های فرهنگی تأثیر بیشتری بر فرد می‌گذارند. از آن جهت که تعاریف موجود در موقعیت‌های پایدار فرهنگی، حداقل دارای تواتر و طول مدت بیشتری هستند، شاید اعتقاد غالب براین باشد که تعاریف موجود در موقعیت‌های پایدار دارای غلبه بوده و در درازمدت تأثیرات پررنگ‌تری بر فرد می‌گذارند. بر اساس نتایج جدول شماره ۱۰، میان خشونت نمونه‌ها و محیط باشگاه ورزشی ایشان همبستگی قوی و معنی‌داری وجود داشته‌است، درحالی‌که طبق جدول شماره ۱۱، میان محیط محل سکونت و خشونت ایشان رابطه‌ی معنی‌داری ملاحظه نشد. مطلب اخیر بیانگر غلبه‌ی هنجارهای موجود در یک موقعیت موقت فرهنگی (محیط باشگاه کشتی) بر هنجارهای موجود در یک موقعیت پایدار فرهنگی (محیط اجتماعی محل سکونت) در مقطعی خاص می‌باشد.^۱ پس باید گفت: اگرچه موقعیت‌های پایدار فرهنگی تأثیرات بسیار پررنگی در وضعیت هنجاری و فرهنگی یک فرد می‌گذارند اما نباید از تأثیرات موقعیت‌های موقت، خصوصاً در کوتاه‌مدت غافل شد، زیرا برخی از موقعیت‌های موقت می‌توانند حسب عواملی همچون شدت، اولویت، ترجیح و تواتر تعاریف موجود، تأثیرات بسیار چشم‌گیری بر وضعیت فرهنگی نوجوانان و جوانان داشته‌باشند که پژوهشگر این مطلب را در خلال مشاهدات خود، با تمام وجود درک نموده‌است. عموماً افراد در مقطع نوجوانی تمایل زیادی به هیجان‌طلبی و لذت‌گرایی دارند،

۱. واژه‌ی «مقطع خاص» از آن جهت بیان گردید که نمونه‌های پژوهش، در حال حاضر دارای مشغولیت ورزشی مستمر می‌باشند و خشونت ایشان در این مقطع تحت تأثیر مولفه‌های مختلفی از جمله همین حضور مستمر ایشان در باشگاه کشتی قرار دارد و چه بسا یک مقطع دوری از محیط باشگاه و قرارگرفتن در محیطی دیگر موجب دگرگونی وضعیت هنجاری و خشونت نمونه‌ها گردد.

در نتیجه برخی انحرافات همچون: مصرف مشروبات الکلی، قدرت‌نمایی، نزاع، ولگردی، مشارکت در باندهای بزهکاری، توسل به خشونت، تخریب اموال عمومی و... می‌تواند هیجان و لذت زیادی برای ایشان ایجاد کند (کی‌نیا، ۱۳۹۶: ۱۸۵-۱۸۴). در نتیجه قرار گرفتن نوجوانان و جوانان در معرض تعاریف، ارزش‌ها و هنجارهای موافق با این قسم اعمال می‌تواند تأثیرات پررنگی بر وضعیت فرهنگی ایشان داشته باشد.

۲.۴. جابجایی فرهنگی

افراد مختلف گاهی در اثر قرار گرفتن طولانی مدت در معرض موقعیت‌های متفاوت، دچار وضعیتی می‌شوند که اصطلاحاً به آن «جابجایی موقعیت فرهنگی» گفته می‌شود. مراد از جابجایی موقعیت‌های فرهنگی وضعیتی است که فرد موقعیت پایدار سابق خود را از دست می‌دهد و در موقعیت پایدار جدیدی قرار می‌گیرد، موقعیتی که باید در آن، الگوهای هنجاری و رفتاری خاص و متفاوتی را اعمال کند. جابجایی موقعیت‌های فرهنگی در یک شخص می‌تواند منتج به وضعیتی شود که اصطلاحاً به آن «جابجایی فرهنگی» گفته می‌شود. مراد از جابجایی فرهنگی حالتی است که فرد در اثر تغییر موقعیت فرهنگی، به تدریج وضعیت فرهنگی سابق خود را از دست می‌دهد و تعاریف، هنجارها و ارزش‌های جدیدی که متفاوت از تعاریف، هنجارها و ارزش‌های سابقش می‌باشند را جایگزین و نهادینه می‌کند. جابجایی فرهنگی می‌تواند به دو صورت «جابجایی فرهنگی مثبت» و «جابجایی فرهنگی منفی» ظاهر شود. منظور از جابجایی فرهنگی مثبت، وضعیتی است که شخص در اثر قرار گرفتن در موقعیت فرهنگی مناسب، ارزش‌ها و هنجارهای مناسب جدیدی را در مقابل ارزش‌ها و هنجارهای انحرافی سابق خود پذیرفته و جایگزین می‌کند. همچنین منظور از جابجایی فرهنگی منفی، حالتی است که شخص در اثر قرار گرفتن در موقعیت فرهنگی نامناسب، ارزش‌ها و هنجارهای نامتعارف جدیدی را به جای ارزش‌ها و هنجارهای مثبت و سابق خود پذیرفته و نهادینه می‌کند. برای درک بهتر مطالب بیان شده به مثال‌های زیر توجه فرمایید:

مثال ۱: صالح پسر بچه‌ای است در یک محله جرم‌خیز با ساختارهای فرهنگی سازگار با خشونت متولد می‌شود. او دوران کودکی خود را در همین محله، تحت تأثیر هنجارهای محیطی موجود و در کنار گروهی از دوستان که از همین ساختارهای خاص تأثیر پذیرفته‌اند سپری می‌کند. صالح مقطع ابتدایی خود را در یک مدرسه دولتی نزدیک به محدوده محل سکونت خود که دارای ساختارهای فرهنگی تأثیر پذیرفته از همان موقعیت محیطی می‌باشد، می‌گذراند. وی که دارای هوش بالایی است، موفق به قبولی در یک مدرسه‌ی تیزهوشان در مقطع متوسطه شده و وارد محیطی جدید می‌شود، محیطی که شرط پذیرش در گروه دوستان داشتن معدل بالا، ادب، آراستگی

و... می‌باشد، درست برخلاف محیط اجتماعی محل سکونت فعلی و مدرسه‌ی سابق که در آن‌ها داشتن ویژگی‌هایی همچون کله‌شقی و گردن کلفتی امتیاز محسوب می‌شود. گرچه ابتدائاً مدیریت این تعارض‌های فرهنگی برای صالح سخت می‌باشد، اما با توجه به علاقه‌ی نوجوانان در همانندسازی خود با گروه‌های موجود و کسب مقبولیت در میان گروه‌دوستان جدید(کاوه، ۱۳۹۱: ۴۰۲)، این نوجوان تدریجاً موفق می‌شود خود را با هنجارهای موجود در موقعیت موقت جدید، یعنی مدرسه‌ی تیزهوشان هم‌نوا نماید، در گروه‌جدیدی از دوستان در کنار گروه‌سابق دوستانش پذیرفته و دارای مقبولیت شود. صالح پس از سپری کردن مقطع متوسطه، تحت تأثیر جو محیطی، ارزش‌های موجود در مدرسه و گروه‌دوستان جدید خود، موفق به قبولی در یک دانشگاه معتبر می‌شود. قرار گرفتن او در یک محیط آکادمیک با شاخص‌های فرهنگی جدید تأثیرات بیشتری بر وی می‌گذارد. او حین سپری کردن تحصیلات خود، دلبسته‌ی دختری در همان دانشگاه شده و با وی ازدواج می‌کند. پس از ازدواج این جوان تحصیل کرده، مشغول به کار در یک اداره دولتی می‌شود و تدریجاً به صورت کامل از موقعیت پایدار فرهنگی سابق خود فاصله می‌گیرد و در موقعیت پایدار فرهنگی جدیدی مستقر می‌شود. موقعیتی با تعاریف، ارزش‌ها و هنجارهای کاملاً متفاوت از تعاریف، ارزش‌ها و هنجارهای موجود در موقعیت فرهنگی سابق. در نهایت نیز همین جابجایی موقعیت فرهنگی، سبب جابجایی فرهنگی او می‌گردد. صالح هم‌اکنون ۲۶ سال سن دارد. پس از جابجایی فرهنگی، دستاوردها و عوامل مختلفی همچون: ازدواج شخص با همسری که دلبسته‌ی اوست، تشکیل خانواده‌ای موفق، مشغولیت به شغلی مناسب، سرمایه‌هایی که او برای دست‌یابی به این یافته‌ها صرف نموده‌است، باور و پذیرش قلبی تعاریف و ارزش‌ها جدید، تبدیل به مؤلفه‌هایی می‌شوند که جوان را در موقعیت پایدار فرهنگی جدید حفظ نموده و موجب کنترل وی می‌گردند. مثال اخیر، مصداقی از یک جابجایی فرهنگی مثبت می‌باشد.

مثال ۲: سامان پسرپچه‌ای است که در محله‌ای با ساختارهای فرهنگی مناسب متولد می‌شود. پدر او شخصی متمول و دارای جایگاه اجتماعی مناسب و مادر او نیز زنی فرهنگی می‌باشد. او مقطع ابتدایی خود را در مدرسه‌ای با ساختارهای فرهنگی مناسب طی می‌کند و وارد مقطع متوسطه می‌شود. او که نوجوانی منضبط و متعلق به طبقه‌ی اجتماعی مناسبی می‌باشد و به فرصت‌های متعددی برای دستیابی به اهداف نهادینه شده‌ی اجتماعی دسترسی دارد، برای گذراندن اوقات فراغت خود در یک باشگاه کشتی در نزدیک محل سکونت خود ثبت‌نام می‌کند. باشگاهی که در محدوده جغرافیایی با ساختارهای فرهنگی مناسب واقع شده‌است، اما پذیرای هنرجویانی از محله‌هایی با شاخص‌های فرهنگی متفاوت می‌باشد، تعداد زیادی از افراد دارای خرده‌فرهنگ خشونت و متعلق به فرهنگ طبقه پایین با انگیزه‌ی افزایش توانایی‌های فیزیکی در آن باشگاه

حضور دارند و در نتیجه دارای محیطی است که خرده فرهنگ خشونت در آن غالب می باشد. سامان پس از گذشت مدتی به کشتی علاقه مند شده و تصمیم می گیرد این رشته را به صورت جدی دنبال کند. او تحت تأثیر هدف خاصی که باشگاه کشتی برای هنرجویان خود تعریف می کند (کسب قهرمانی ورزشی)، سبک زندگی خود را تغییر می دهد. او کشتی را به صورت حرفه ای دنبال می کند، زمان قابل توجهی را در محیط باشگاه می گذراند، به تدریج جزء کشتی گیران برتر باشگاه شده و وارد گروه جدیدی از دوستان می شود. دوستانی که در این مقطع زمانی برای دستیابی به هدفی مشترک تلاش می کنند، زمان قابل توجهی را در طول هفته باهم سپری می کنند و خرده فرهنگ خشونت در ایشان غلبه دارد. سامان در اثر قرار گرفتن در محیطی جدید که با ساختارهای فرهنگی متفاوت نسبت به محیط اجتماعی محل سکونت خویش و همنشینی با گروه جدیدی از دوستان، در معرض تعاریف و هنجارهای متعارض و جدیدی قرار می گیرد، تعاریفی که می توانند ترجیح و شدت بالایی برای نوجوان داشته باشند. سامان به همین صورت چندسال از مقطع نوجوانی و جوانی خود را در معرض برخورد و ارتباط با این محیط و گروه دوستان می گذراند. مقطعی که طبق پژوهش های انجام شده، در خلال آن شرکت در فعالیتهای غیرقانونی رشدی فزاینده دارد و منحنی جرم خصوصاً در مورد جرایم خشن و فیزیکی بالاترین حد ممکن را نشان می دهد (حسینی و مصطفی پور، ۱۳۹۵: ۱۷۵). همچنین افراد در این مقطع به میزان بیشتری نسبت به انحرافات و تشکیل گروه های تبهکارانه علاقه نشان می دهند و ساترلند و این مقطع را مقطعی می داند که احتمال انحراف فرد در صورت معاشرت با گروه های کجرو بیشتر از سایر مقاطع سنی می باشد (داوری و سلیمی، ۱۳۹۴: ۵۱۴). سامان در خلال این ارتباطات، به صورت روزافزون با تعاریف جدید آشنا شده، هنجارهای جدیدی را پذیرفته و جایگزین هنجارهای سابق می کند، همچنین گروه دوستان جدیدش جایگزین گروه دوستان سابق شده و تحت تأثیر این عوامل، رفتار و حتی شکل ظاهری او نیز صورت جدیدی به خود می گیرد. به دیگر عبارت، او در موقعیت جدیدی قرار گرفته است که باید در آن الگوهای هنجاری و رفتاری متفاوتی را اعمال کند، وضعیتی که به آن «جابجایی موقعیت فرهنگی» گفته می شود. سامان در کنار گروه جدید دوستان و تحت تأثیر ارزش های جدیدی که فرا گرفته است، در یک نزاع جمعی منتهی به قتل نفس شرکت نموده و درگیر یک پرونده ی سخت کیفری می شود. او مدتی به زندان رفته، مبلغ سنگینی بابت دیه مجنی علیه پرداخت نموده و رابطه ی صمیمی خود را با والدینش از دست می دهد. سامان پس از آزادی از زندان، تحت تأثیر این وقایع، فرصت های مناسب زیادی را جهت دستیابی به ارزش های نهادینه شده و مشروع اجتماعی از دست می دهد. او هم اکنون ۳۰ سال سن دارد، از طریق خرید و فروش مواد مخدر امرار معاش می نماید، موفق به تشکیل زندگی مستقل و موفق نشده، ارزش ها و هنجارهای منفی پذیرفته شده در باور و ذهن او

استحکام یافته و از وضعیت فرهنگی متعارف و سابق خود کاملاً فاصله گرفته است.^۱ مثال اخیر، بیانگر مصداقی از یک جابجایی فرهنگی منفی می‌باشد و می‌توان نمونه‌های بسیار زیادی را با مشابهت بالا نسبت به مثال اخیر بیان نمود. به‌طورکل هرچه این افراد زمان بیشتری در موقعیت‌های نامناسب و انحرافی قرار داشته‌باشند، خروج ایشان از موقعیت جدید و بازگشت‌شان به موقعیت سابق، تبدیل به امری دشوارتر می‌شود. همچنین افراد در اثر قرارداشتن طولانی مدت در یک موقعیت فرهنگی نامناسب، از دستیابی به فرصت‌های متعارف و مشروع موجود در جامعه باز می‌مانند و تشکیل خانواده‌ای موفق برای‌شان دور از دسترس خواهد شد، امری که باعث ضعف اعمال کنترل اجتماعی بر ایشان خواهد شد. درنهایت نیز این امر تا جایی پیش می‌رود که افراد به‌صورت کامل از وضعیت فرهنگی سابق خود فاصله گرفته و دچار وضعیت فرهنگی منفی جدیدی می‌شوند.

در نهایت، باتوجه به خشونت بالا و ملموس موجود در میان جامعه آماری پژوهش و بر اساس جهات بیان شده، باید درصدد اندیشیدن تدابیری در جهت کنترل و کاهش میزان خشونت موجود در باشگاه‌های کشتی شهرستان مشهد بود. امید است با بکارگیری تدابیر و راهکارهای پیشنهاد شده توسط متخصصین، به‌زودی شاهد کاهش چشمگیر میزان خشونت در سطح باشگاه‌های کشتی و تبدیل شدن محیط این باشگاه‌ها به محلی که حضور و قرار گرفتن در آن باعث افزایش سلامت اجتماعی، کاهش خشونت و آموزش منش‌های عالی پهلوانی می‌باشد، باشیم.

منابع

- ابوترابی، محمود؛ داوری، محمد و سلیمی، علی (۱۳۸۹)، **همنشینی و کجروی**، چاپ اول، تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- احمدی، حبیب و معینی، مهدی (۱۳۹۳)، «بررسی رابطه مهارت‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر جوانان: مطالعه موردی شهر شیراز»، **پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی**، دوره چهارم، شماره ۹، صص. ۱-۲۴.
- احمدی، حبیب (۱۳۹۸)، **جامعه‌شناسی انحرافات**، چاپ نهم، تهران: سمت.
- اکبری، حسین (۱۳۹۴)، **شناسایی آسیب‌ها و نابهنجاری‌های شهری به تفکیک محلات شهری، شهرداری مشهد**، گزارش ۱۶۸.

۱. مثال‌های فوق برگرفته از تجربیات شخصی پژوهشگر بوده و ایشان نسبت به اشخاص شناخت کامل دارد.

امین صارمی، نوذر (۱۳۸۰)، **انحرافات اجتماعی و خرده فرهنگ‌های معارض**، چاپ اول، تهران: دانشگاه علوم انتظامی.

آرمان مهر، وجیهه؛ حجازی، سیده مهلا، خوارزمی، اکرم و مرادی، نوراله (۱۳۹۳)، «بررسی ارتباط دلبستگی به مذهب و باور به قانون با بزهکاری، مطالعه دانش آموزان مقطع دبیرستان شهر ساری»، **فصلنامه مددکاری اجتماعی**، دوره سوم، شماره چهار، صص. ۴۰-۴۷.

پارسا، مهربان؛ نیک نژاد، محمدرضا و رسولی نژاد، پارسا (۱۳۹۶)، «بررسی رابطه‌ی فعالیت بدنی با سلامت اجتماعی مردم تالش»، **مدیریت و توسعه ورزش**، دوره یازدهم، صص. ۱۷۵-۱۸۸.

ترکمان، مهدی؛ پورغلامی، محمدرضا و مرادی سیاه سر، غلامرضا (۱۳۹۰)، «عوامل مؤثر بر گرایش نوجوانان پسر شهرستان کرج در خرده فرهنگ جرم»، **فصلنامه‌ی مطالعات اجتماعی**، دوره هشتم، شماره دو، صص. ۱۷۷-۲۰۳.

حسینی، سیدمحمد و مصطفی پور، مسعود (۱۳۹۶)، «جرم‌شناسی عصب»، **پژوهش حقوق کیفری**، دوره پنجم، شماره نوزده، صص. ۱۶۵-۱۹۶.

رمضانی نژاد، رحیم و هژبری، کاظم (۱۳۹۵)، «مبانی توسعه‌ی ورزش و کاربرد آن در ایران»، **فصلنامه مجلس و راهبرد**، شماره نود و یک، صص. ۲۳۳-۲۶۳.

ستوده، هدایت اله (۱۴۰۱)، **آسیب شناسی اجتماعی**، چاپ سی‌ام، تهران: آوای نور. صداقت‌زادگان، شهناز (۱۳۸۵)، «آشنایی با حوزه تخصصی جامعه شناسی ورزش»، **رشد آموزش علوم اجتماعی**، دوره دهم، شماره دو، صص. ۴۱-۴۴.

صدیق سروسرستانی، رحمت‌الله (۱۳۸۸)، **آسیب شناسی اجتماعی**، چاپ پنجم، تهران: سمت. علیوردی نیا، اکبر و آرمان مهر، وجیهه (۱۳۸۶)، «فعالیت‌های ورزشی و بزهکاری: آزمون تجربی نظریه پیوند اجتماعی هیرشی». **پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی**، شماره دوازده، صص. ۱۳۳-۱۴۳.

فرزی، حامد؛ زردشتیان، شیرین وعیدی پور، کامران (۱۳۹۲)، «تبیین نقش فعالیت‌های بدنی در سلامت اجتماعی دانشجویان دانشگاه های شهر کرمانشاه». **مدیریت ورزشی**، دوره هفتم، شماره یک، صص. ۱۷-۳۰.

قربانی، محمدحسین و صفری جعفرلو، حمیدرضا (۱۳۹۸)، «کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه پایدار ایران»، **فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش**، دوره ۱۰، شماره یک، صص. ۳۱-۴۶.

کاوه، محمد (۱۳۹۱)، آسیب شناسی بیماری‌های اجتماعی، جلد یک، چاپ اول، تهران: جامعه شناسان.

کردلو، حسین؛ سجادی؛ سیداحمد و رضوی؛ سیدمحمدحسین و رمضان‌زاده، محمد (۱۳۹۵)، «نقش ورزش در پیشگیری از وقوع جرم». *مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، دوره پانزدهم، شماره سی و دو، صص. ۱-۲۰.

کی‌نیا، مهدی (۱۳۹۶)، *مبانی جرم‌شناسی*، جلد اول، چاپ شانزدهم، تهران: دانشگاه تهران.

محسنی تبریزی، علیرضا (۱۳۸۳)، *وندالیسم*، چاپ اول، تهران: آن.

وایت، راب و هینز، فیونا (۱۳۹۸)، *جرم و جرم‌شناسی*، ترجمه علی سلیمی، چاپ نهم، قم: انتشارات حوزه و دانشگاه.

ولش، براندون و همکاران (۱۳۹۴)، *دانشنامه پیشگیری از جرم آکسفورد*، ترجمه گروهی از پژوهشگران حقوق کیفری و جرم‌شناسی، چاپ اول، تهران: نشر میزان.

Arsovska, Jana and Verduyn, Philippe (2008). "Globalization, Conduct Norms and 'Culture Conflict' Perceptions of Violence and Crime in an Ethnic Albanian Context". *The British Journal of Criminology*, 48(2), pp.226-246.

Begg, Dorothy; Langley, John; Moffitt, Terrie and Marshall, Stephen (1996). "Sport and delinquency: an examination of the deterrence hypothesis in a longitudinal study". *British journal of sports medicine*, 30(4), pp.335-341.

Hirschi, Travis (1969). *Causes of Delinquency*. Berkeley: University of California Press.

Maxwell, Jonathan; Visek, Amanda and Moores, Elizabeth (2009). "Anger and perceived legitimacy of aggression in male Hong Kong Chinese athletes: Effects of type of sport and level of competition". *Psychology of sport and exercise*, 10(2), pp.289-296.

Shaw, Clifford and McKay, Henry (1942). *Juvenile Delinquency and Urban Areas: A Study of Rates of Delinquents in Relation to Differential Characteristics of Local Communities in American Cities*. The University of Chicago Press, Chicago.

Siegel, Larry (2019). *Criminology the core*. Seventh Edition. Lowell: University of Massachusetts.

Sofia, Rui and Cruz, Jose Fernando (2017). "Unveiling anger and aggression in sports: The effects of type of sport, competitive category and success level". *Revista de psicología del deporte*, 26(2), pp.21-28.

Song, Zi-liang and Zhang, Jun-jie (2011). "Research on the relationship between physical activity and social health of university students". *Modern Preventive Medicine*, 27(16), pp.125-140.

Sutherland, Edwin and Cressey, Donald (1966). *The principles of criminology*. Philadelphia: Lippincott Comp.

Traclet, Alan; Moret, Orlan; Ohl, Fabien and Clémence, Alain (2015). "Moral disengagement in the legitimation and realization of aggressive behavior in soccer and ice hockey". **Aggressive Behavior**, 41(2), pp.123-133.

روش استناد به این مقاله:

مهدوی دامغانی، سینا؛ جوان جعفری، عبدالرضا و ساداتی، سیدمحمدجواد (۱۴۰۲). « بررسی وضعیت خرده فرهنگ خشونت کشتی گیران جوان و نوجوان با تکیه بر مفهوم جایجایی فرهنگی (مطالعه‌ی موردی: شهرستان مشهد) ». پژوهشنامه حقوق کیفری، دوره ۱۴، پیاپی ۲۷، صص. ۲۴۹-۲۷۷. DOI: 10.22124/jol.2023.22713.2312

Copyright:

Copyright for this article is transferred by the author(s) to the journal, with first publication rights granted to *Criminal Law Research*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

